

SZABÓ HIRLAP

Megjelenik minden hó 3-ik vasárnapján.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 2 kor. 40 fill., félévre 1 kor. 20 fill.

Egyes szám ára 20 fillér.

SZERKESZTŐ:

ZALAI JÁNOS.

Szerkesztőség: VIII., Szentkirályi-utca 4 fldsz

Kiadóhivatal: VIII., Baross-utca 38.

Szerkesztővel értekezni lehet minden hétfőn és csütörtök este 8-9-ig.

Igazolásul.

Lapunk márczius havi számának kiadását azon körülmény tette lehetővé, hogy munkatársaink a sztrájk ügyben voltak elfoglalva. A véltlen mulasztást ezuttal iparkodunk jóvá tenni, amit úgy hisszük lapunk előfizetői és olvasói tudomásul vesznek.

Lapunk legközelebbi száma e hó 17-én (vasárnap) jelenik meg.

Elvtársi üdvözléssel
a szerkesztőség

A tőke és a munka harcza.

Füben, fában, virágban megindult a természeti erők vérforgása. A márcziusi verőfény életre kelti a szunnyadó erőket. Felszabadítja, gondolatokra ébreszti, elhatározásokra ösztönzi a gazdaságilag lenyüggött, a munkaerejéből kiszípolyozott népréteget.

A szervezkedés hatalmában rejlő erők fokozódó sulya alatt azonban olykor-olykor pattogni kezdenek a páncélfalak. Ez a ropogás halálos félelembe ejti a munka gyümölcseit nyugalmas kényességgel élvező oligarchokat; pedig zsvaj nem üti meg érzékeny dobhártyájukat. A műhelyekben az élet zaja elült, a gép szünetel, a megkeményedett tenyerek pihennek.

A néma csend azonban gondolkodóba ejti a pénzeszsákok urait amennyiben most nem a tengerparton pihentetik bágyadt tagjaikat. Összeülnek tehát telt gyomorral konziliumra és rémülettel kisütik, hogy itt egy régi megszokott és kedélyes módon eszközölt kiszípolyozási rendszernek az elravatalozási munkáját akarják az illetékes munkások elvégezni. Ezen eddig gazdagon virágozott rendszer elhantolására kivonult öntudatos szabómunkások és kisiparosok láttára azonban osztályharczról kezdtek álmodni a Wertheim cassát remegve őrző krözusok.

Azt hitték, hogy a hatalom szele a vészmadarak sivitására szenvedélyes haraggal eltiporni fogja szervezeteinket, amelyek megváltani akarják a küzködőket. Kiknek szemében a nélkülözés könyei csillognak a nyomor azon rettenetes szenvedéseitől, melynek keserveit ők már évtizedek óta oly türelemmel viselték.

A ravaszság mestereinek eme ténykedése csak erősítette a mi hadseregünket, melynek zászlaja annál büszkébben lebegett a tavaszi szélben. Ezen zászló alá sereglett a szabómunkások egész ereje, ide csatlakozott a kisiparosok lelkes tábora. Reményt, áldást, oltalmat és sikert akartak ők itt meríteni a szolidaritásuk kristálytiszta forrásából.

Egy sorban találtuk itt pártkülönbség nélkül a küzködő kisiparost a nyomorgó munkással vagyis akiknek veszteni valójuk lehetett együtt voltak azokkal, akiknek csak a reményük volt sok. Diadal ez egymagában is, amennyiben ezen együttérzés és összeolvadás a lelkek harmoniáját jelenti; de van is okuk a sínylődőknek arra, hogy erőteljessé sodorják az összetartozandóság szálait.

A Wertheim cassának hízogó sajtó hasztalan becsmérelte, dehonasztálta igazságos küzdelmünket, hasztalan iparkodott hazug hirtelésekkel a munkások általános felbuzdulását lelohasztani és elkedvetleníteni pizkolása csúf fiaskót vallott, hátrálásra strájk törésre senki sem gondolt; bizott mindenki az igazság erejében; hitt mindenki az ügy diadalában.

Mozgalmunknak megfojtására, lelkünknek a megölésre azonban szervezkettek azok, kik a mi munkánk révén lettek urak s akiknek csak egy bálványuk és hitágazatuk van a Wertheim szekrény. Ezek a hazafiak vérrel szerették volna lelocsolatni a strájkoló harczi hangulatát. Ezideig azt hittük, hogy a kutya sem harapja meg annak a kezét, aki neki enni ad. No, ezentul ebben sem bizunk.

Hiába volt azonban a kartellisták minden makacszkodása nem sikerült nekik iga alá hajtani bennünket, kik eddig az ökörnél is nagyobb türelemmel huzzuk a jármot. Két ponttól eltekintve meg kellett hajolniuk a felfuvalkodottaknak minden egyéb követelésünk előtt.

Kezdetnek szép siker ez is, ha tekintetbe vesszük azt, hogy eddig szaktársaink beszélni sem mertek a pasák előtt, kéri pedig éppen nem volt bátorságuk, most pedig megmutatták azt, hogy velük is számolni kell; azt: hogy nekik is van akaratum; azt: hogy nekik is van szavuk.

Most már csak az kell, hogy ezzel a megnyilatkozott akaraterővel ne csak időnkinti fellobbanásokat tiszteletreméltó kitöréseket rendezzünk hanem öntudatos gaz-

dasági szervezkedést folytassunk, miután évek tapasztalata szerint a szép szó az epekedés és a sóhajtozás nem használ semmit.
D. Gy.

A budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szervezkete.

Szervezketi intézményünk iparágunk haladásának igaz tényezőjévé és hatalmas emeltyűjévé kezd fejlődni. —

A türesre és szenvedésre tanított kisiparostársaink miként az alábbi jelentés igazolja istápoló kezekre találnak itten, hol az apró erők egyesítése révén sikerrel védik meg a védtelenek érdekeit és igazait. A hitel- és termelő szervezkete erős fegyver immár a jelenben is a kisiparososztály jogos törekvéseinek előmozdítására, amennyiben a gazdasági téren egyrészt gyöngíti a kapitalizmus befolyását, másrészt módot és alkalmat nyújt arra, hogy a munka eredményét a termelő munkás élvezhesse. A tények eme tudatában iparunk tűzőinek lelkesedéssel kell felkarolni odaadással kell szolgálni szervezketeink derék, buzgó és kitartó elnökségének a köz javára irányuló áldozatkész törekvését, hogy ekként munkabértünk emelését előmozdithassuk és kizsákmányolásunkat válvetett közreműködésünkkel megakadályozhassuk. Védő bástya egyben eme szervezkete a munkásnép mozgalmában is, amit azon köztudomásu tény is bizonyít hogy a napokban folytatott bérharcz idején a szállítási-szabó szaktársainkat állandóan foglalkoztatni tudta.

Különben, hogy a szervezkete igazgatósága mily eredménnyel és agilitással szolgálta a nemes czélt: a szabókisiparosok anyagi érdekeit és mily uton iparkodott azok nehéz helyzetén a tarthatatlan viszonyok daczára segíteni, arról az alanti jelentés, mely kitiúó tollal és igaz szakértelemmel iratott meg, tükörtiszta képet nyújt az az érdeklődő szaktársaknak.

A hivatalosan közreadott jelentés a következő:

Immár szervezketeink három évi működésére tekinthetünk vissza, s ha tekintetbe vesszük úgy az egyesek, mint hatáságaink és állami intézményeinek által is előnkbe tornyosított nehézségeket, örömmel és büszkeséggel nézhetjük munkánk gyümölcsét.

Sajnosan kellett tapasztalnunk, hogy ép azon állami hatalmas intézmények, melyek a hazai ipar fellendülésének hivatott és köteles-

SZÁJPADLÁSNÉLKÜLI AMERIKAI MŰFOGAK

Főlslegessé teszik az inylemez használatát. „A szájából kivenni nem kell és nem is lehet.“ Egy óra idő alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni 10 évi jótállás.

BARNA J.

Egyedüli specialista a szájpád nélküli műfogak készítésében.
BUDAPEST, VIII., KEREPESI-UT 26 SZÁM

ségszerű istáplóinak kellene lenni, oly mostoha elbánásban részesítették a lefolyt üzletében szövetkezetünket, a melylyel szem méltó kritikánkat el nem hallgathatjuk. De különben is kötelességünk nekünk, mint a szövetkezet igazgatóságának, minde oly momentumra rámutatnunk s t. tagtársaink figyelmét felhívunk, a melyek szövetkezetünk működésének és tovább fejlődésének akadályait képezik; nemcsak a tényoldalak, de az árnyoldalak feltárása és kötelességünk, hogy így ezek a köztudatba átmenvén egyesült erővel annál hatalmasabb és imenzivebb erővel hátrihassuk el azon gátló körülményeket, melyek haladásunk útjában állanak s fejlődésünket hátráltatják.

Az elmúlt év súlyos politikai küzdelmei gazdasági életünkre is kihatottak, s habár ennek romboló erejét ma még csak kis mértékben érezzük, csaknem bizonyos, hogy a legközelebbi években hatalmasan fog nyilvánulni a gazdasági visszahatás; ép ezért felette fontos és nagyértékű lett volna szövetkezetünkre nézve, ha állami intézményeink, mint az államvasut és posta-távirda a részükre szükséges ruházati felszereléseik szállítási tekintetében, ha nem is egészen, de legalább részben szövetkezetünkkel léptek volna szerződési viszonyba.

Csodálatos, de igaz, hogy Magyarország a jelszavak hazája! Nehány évvel ezelőtt politikusaink és nemzetgazdáink a szövetkezés jelszavával indultak utjukra, mindent, de mindent csak a szövetkezetért, mert itt ebben ezzel kell megerősíteni hazat iparosainkat, s ime néhány rövid év leforgása után a jelszavak elröppentek s szövetkezeteink, főleg a miénk, oly mostoha elbánásban részesült, a melyet szó nélkül nem hagyhatunk. A magyar királyi államvasutak altiszti ruházati szükségleteinek szállítására a szerződést a szövetgyárakkal kötötte meg a kincstár, holott ezen gyárak szabómunkák előállítására be sincsenek rendezve, iparjogosultsággal sem bírnak s csak természetesen, hogy a szabóiparosok ezekről, tehát másodkézből kapván a munkát, az elkészítés teljes hasznában nem részesedhetnek. Különös, de sajnos való, hogy szövetgyáraink a szabóiparos osztály rovására és egyenes kárára oly vállalkozásokban részesítettnek, melyek által a szabóiparral foglalkozó polgárok egész tömngének nyílt érdekei ép az államhatalom által súlyosan sértettek. Nem fogadhatjuk el méltóságul azt, hogy ezen szövetgyárak olcsóbb pályázati áron vállalkoznak, mert hiszen természetes és mindenki által érthető dolog az, ha a pályázati felhívásban kikötötték — a mi helyes is — hogy csakis magyarországi posztó és bélésáru használható fel, hogy ép e posztógyárak, kik maguk is pályáznak a ruhák elkészítésére, a posztóért oly árat állapítanak meg, a mely mellett velok szövetkezetünk nem versenyezhet.

A dolog természetese, s a helpes iparpolitika is úgy kívánja, hogy ezen és hasonnemti szállításokban csakis az arra jogosultsággal bíró iparosok, iparos szövetkezetek vagy társulatok vehessenek részt, mi maga után vonná azt, hogy ezen gyárak a szállításban részni nem vehetvön, a szövetgyárak megállapításánál a vállalkozásra vonatkozólag concurrentialis árat nem szabnának, mi által a szállításra egyedül jogosultsággal bíró iparosok s így szövetkezetünk is sokkal olcsóbb ajánlatot tehetne.

Jellemző ez esetben, s mindenesetre fokozza önbizalmunkat azon körülmény, hogy ezen nagy szállításnál a mintaruhák elkészítésével mintegy 1200 korona értékben a magyar kir. államvasut szövetkezetünket bizta meg, s daczára annak, hogy ezen mintaruhák a legnagyobb tetszéssel találkoztak, mégis a nagy szállításnak csak igen csekély részét sikerült elnyernünk, jóllehet igazgatóságunk minden követ megmozdított s minden lehetőt elkövetett arra nézve, hogy annak egy tetemesebb része szövetkezetünknek.

Hogy igazgatóságunk mennyire szívén viseli a szabó kisiparosság érdekeit, azt leghebbebb jellemzi az, hogy ezen nagy államvasuti szállításnál meghatározta és az államvasutak igazgatóságával elfogadtatta azon árat, melyeket az esetleges vállalkozó tartozik fizetni a ruhák elkészítéséért a szabó kisiparosnak. Ez talán első tekintetre csekélységnek látszik,

de a ki tudja, hogyan és miként használják ki a nagyszállítók a kisiparos nehéz helyzetét, méltányolni fogja igazgatóságunk nemes érzületét és gondoskodását, hogy kiragadta a kisiparost rabszolgai helyzetéből, s kényszeríti a vállalkozót arra, hogy becsületes munkadíjat fizessen. Szövetkezetünk által proponált javított munkadíjak fizetési kötelezettsége tényleg a szerződés feltételeiben bent is foglaltatik.

Legyen szabad most röviden áttérni a budapesti posta- és távirda igazgatóság altisztei részére szükséges ruházati felszerelések dolgára is; azt mondtuk röviden akarunk erre kitérni, tesszük ezt azért, mert azért, mert ezen szállítás odaitélése ma még függőben van s nem akarunó az ügy elintézése előtt oly momentumokat szellőztetni, a melyek odiosus színben tüntetnék fel egyesek eljárását és ténykedését; nem hagyhatjuk azonban egészen szó nélkül az előző kereskedelmi kormányval szemben a moszani kereskedelmi kormány homlokegyenest ellenkező intézkedését, mert úgy találjuk, hogy a szövetkezeti eszmét portálni kell; ha ez ténynyé válik, úgy szövetkezetünk, mely annyi súlyos nehézséget győzött le, s mely már a megizmosodás stádiumába lépett, nehéz viszonyok közé fog jutni, a melyért a felelősséget tiszta öntudattal fogjuk azokra háritani, kik a kisiparosság már-már fejlődő és erősödő helyzetét negligálva és félretolva, azt a nagyiparos érdekeinek javára áldozzák fel. Bizunk azonban mégis abban, hogy kereskedelmi kormányunk falismeri e veszélyt, mely a főváros oly sok száz önálló kisiparosát felölölő szövetkezetünket érhetné, s nem fogja engedni, hogy egyes nagyvállalkozó, ki nem is szabóiparos, a kisiparosság rovására szállítással bizassék meg.

Mielőtt az egyéb, már effectuált szállítások és ipari munkásság körét tárgyalnánk, kedves kötelességet véltünk teljesíteni akkor, a mikor az Országos Központi Hitelszövetkezet s főleg a központ vezetőségének szövetkezetünk iránt tanusított meleg érdeklődéséért, támogatásáért köszönetet mondunk.

Nem volt a lefolyt üzletében egyetlen egy jelentősebb mozzanata sem szövetkezetünknek, a melynél ne tapasztaltuk volna az Országos Központ tisztelt vezetőségének atyai támogatását és jóakaratu tanácsát; elmondhatjuk őszintén és nyíltan, hogy saját tapasztalataink szerint is az Országos Központi Hitelszövetkezet oly lelkiismeretes odaadással szolgálja azt a nagy célt, melyet maga elé tűzött, s oly hatalmas emeltyűje a magyar ipar fellendülésének és megerősödésének, hogy ezért csak köszönetünk mellett hálás szívvel emlékezünk meg. Negyon gyakran, mikor az elénkbe toluó hatalmas akadályok már-már elcsüggesztettek bennünket, a Központ vezetősége azonnal baráti jóindulattal sietett segítségünkre, biztatott s kitartásra ösztönözött, segített, tolmácsolta illetékes helyen kérésünk és panasznkat, s mi látva és érezve azt az önfeláldozó tevékenységet, melyet az Országos Központ egyes szövetkezetek érdekeiért is kifejt, ebből csak új erőt merítve küzdöttünk hazánk érdekében tovább is iparostársainkért.

Legyen szabad ezek után áttérni lehetőleg rövid összefoglalásban szövetkezetünknek a lefolyt üzletében kifejtett ipari és gazdasági tevékenységére, a mely nagyban és egészben hansonló a mult üzletév működésével.

Szövetkezetünk tagjainak száma a mult üzletévhez képest nem változott az üzletrészek azonban 27-el emelkedtek, úgy hogy jelenleg 301 tag 580 üzletrésszel szerepel, ami 29.000 korona tőkének felel meg.

A lefolyt üzletében igazgatóságunk összesen 104 ülést tartott és pedig 52 rendes heti igazgatósági ülést és ugyancsak 52 igazgatósági értekezletet, a mely üléseken intézettek el az elnök és ügyvezető-igazgató hatáskörén kívül eső, szövetkezetünket érdeklő összes külső és belső ügyek. A felügyelő-bizottság az alapszabályszerinti évi két ülésen kívül még 3 ülést tartott, melyeken szorgos vizsgálat árgyává tette igazgatóságunk egész ügyvitelét, míg a bíráló-bizottság 4 ülésben végezte a hozzá átutalt ügyeket.

Az igazgatóságunk egyik főirányelve volt a multban s így a jelenben is, hogy a szövetkezet eszméjét propagálja, az iparosság

körében megkedveltesse, s e szempontból kiindulva fáradságot nem kímélve igyekezett a szövetkezet tagjait az intézet belső életéhez közelebb hozni, érdeklődésüket felkelteni az által, hogy oly rendkívüli értekezleteket tartott több ízben, melyre a szövetkezet tagjait is meghívta. Ezen rendhívüli értekezleteken rendszerint az igazgatóság egy delegált tagja elnökölt; az elnök az értekezleten megjelent tagok elé terjesztette a szövetkezet működését, belső és külső munkálkodását, megvitnás tárgyává tette a szállítások ügyét stb. mi által a tagok tájékozást szerezvén a szövetkezet életműködéséről, nagyobb kedvvel és bizalommal viseltettek intézményünk iránt.

Szövetkezetünk legfőbb céljának az ipari vállalkozást tűzvén ki, igazgatóságunk minden igyekezetével azon volt, hogy a már eddig megszerzett szállításokhoz újakat csatoljon; az előző évi szállításokat szövetkezetünk megtartotta, mint a magyar kir. államvasutak fűtői és kocsiéendezői részére szükségelt ruházati felszerelések. továbbá a székesfővárosi köztisztasági hivatal, ugyszintén a fővárosi szolgaszemélyzet ruhaszükségleteinek szállítását végül az állami hidak személvete ruhaszükségleteinek szállítását is.

Itt nem mulaszthatjuk el a főváros nagyérdemű polgármesterének és tanácsának tiszta hazafias indokból származó jóakaró támogatásáért köszönetet mondani, kik felismerve és megértve azon nemes missiót, melyre szövetkezetünk vállalkozott, minden lehető eszközzel igyekeztek hazai iparunk egyik nagy osztályát képviselő szövetkezetünket támogatni s szállításokkal ellátni.

Eltekintve a magyar kir. államvasutak altiszti személyzete részére mintegy 2100 koronát kitevő mintaruháktól s más kisebbrendű szállításoktól, szövetkezetünknek újabb vállalkozása a földmívelésügyi ministerium részére eszközölt szállítások. Erős reményt táplálunk a posta és távirdai szállításnak, ha nem is egészben, de részben való elnyerésére is, a mely az eddigi szállításokkal együtt jórést biztosítani fogja tagjaink állandó elfoglaltságát.

Szövetkezetünk fejlődésének és erősödésének feltüntetése talán nem lesz érdektelen egyes üzletágakban a mult éven viszonyítva néhány statisztikai adatot felsorolunk, a melyekből kitetszik az, hogy ha nem éppen rohamosan, de mindenesetre jelentőségteljesen emelkedik szövetkezetünk munkaköre:

Igy míg az előző üzletévben az erzsébetfalvai tanmühelyünkben fővárosi kisiparos tagjainknak 15.500 korona oly munkadíjat fizettünk ki, melyet azelőtt a prosnitz, tehát külföldi iparok élveztek, addig a lefolyt üzletévben 25.000 korona oly munkadíjat utalványoztunk, itt tehát az emelkedés egész 100%.

Beszereztünk:

	19 2.	19 3.
a zsolnai gyárból . . .	8141 K 42 f	9742 K 56 f értékű szövetei,
a gácsi . . .	5564 „ 82 „	6872 „ 84 „ „
vászon és bélésáru . . .	1854 „ 67 „	2385 „ 93 „ „
Összesen . . .	15560 K 91 f	20001 K 33 f értékben,

tehát az emelkedés 20%.

Végül megemlítjük, hogy tagjainknak, az általuk készített ruhák munkája fejében — az erzsébetfalvai tanmühelyben készült ruhákért kifizetett 25.000 koronát nem számítva — az 1902. üzletévben kifizetett 31.261 korona 17 fillérrel szemben az 1903-ik üzletévben 48.342 korona 26 fillért utalványoztunk ki, tehát az emelkedés 55%.

S z e m l e.

Strájk. A budapesti rendelő munkát készítő szabómunkások és kisiparosok bérharcza tizenhatsz napi erős küzdelem után beteteződött. Most midőn a harc befejezése után kellő higgadsággal és megfontolással mérlegeljük harcunk előnyeit és hátrányait el kell ismernünk, hogy az eddigi állapotokhoz képest óriási a haladás. Mi volt kitézett célunk? Rendezni a rendezetlenséget azaz papírra vetni azon árat, melyért munkaerőnk felajáljuk. Tarifa által biztosítani munkadíjunkt, mert nagyon jól tudjuk azt, hogy eddigi munkadíjunkt mindig a szabászok és mesterek önkényétől függött.

Tudjuk azt, hogy egy és ugyan olyan rendelőkörrel bíró üzlet 1. 2. sőt 3 koronával

s kevesebbet fizetett egy és ugyanoly kidolgozásu munkáért mint a másik üzlet. Most ez nem lehetséges, mert minden rendű munkának egy ára van. Tarifa által meggátoltuk azt, hogy a sok „különlegességet“ ne privát paszsióbol készítették velünk, vagy ha igen, úgy fizessék is meg. Azonkívül felemeltük a munkának alapbéréit, mi által **anyagilag előnyöket** biztosítottunk szaktársainknak.

Mi volt célunk? Munkástársaink részére megrövidíteni a munkaidőt. Mi szintén nem jelentéktelen vívmány. Mert addig míg a kisiparosoknál sőt a nagy műhelyekben is ezideig 13—14 sőt 15 órát is dolgoztunk addig most csak 10¹/₂—11 órát kell dolgoznunk. Azonkívül pedig megállapítottuk a minimális munkabért 22—36 fillérben óránként, illetőleg megszüntetjük hogy mely árnál olcsóbban nem alkalmazható a munkás, ez szintén egy oly vívmány, melyet a legrosszabb akarattal sem lehet kicsinyelni.

Mi volt célunk?! Megmutatni munkaadóinknak, hogy velünk többé paczkálni nem lehet. Megmutatni munkaadóinknak, hogy munkánkért az árat mi szabjuk meg. És végül megmutatni szaktársainknak, hogy szervezkedés által mily nagy hatalmat képezünk mi.

És ha mégis vannak kik e vívmányokat kicsinylik, az elért eredményt kevésnek tartják, ezt mi kellőképpen méltányoljuk, mert mi is jobb szerettük volna, ha követeléseinket teljes egészében ki tudtuk volna vinni. De midőn 8000 szabómunkás és kisiparos sorsa — jobb-létének előmozdítása van reánk bízva, ekkor nekünk számolnunk is kell. Ekkor nekünk nem a lelkes „éljenzések“ vagy a haragos „abczugolások“ szerint kell alkalmazkodnunk, hanem a viszonyok mérlegelése után kell indulnunk és határozunk.

Mi a „lehető“ erős küzdelem után elértük, az ez idő szerint „lehetetlennek“ tartott pedig szaktársaink érdekében szaktársaink támogatásával küzdeni fogunk továbbra is.

Mérlegeljük csak higgadtan a helyzetet. Négy hétig állandóan kintartottunk az órabérendszer behozatala és az üzletek osztályozása mellett. Sok éjjelt nappalá téve, erős lelki harcok után végre is engednünk kellett. Óriási felelősségünk tudatában nyugodt lelkiismerettel nem habozhatunk tovább. Számolnunk kellett a „kártelemek“ merev kitartása és „csökönyös“ magatartásával, azonkívül szaktársaink anyagi erejével és végre is úgy hisszük, hogy helyesebben és a szabómunkások és kisiparosok érdekeinek megfelelőbben cselekedtünk ha most békét kötünk mint hogy ha tovább küzdünk és az elkeseredést fokozzuk mind a két oldalon.

Szabómunkások! kisiparosok! Álmatok megvalósult: Amit hirdettünk és amit ti talán csak eszménynek—frásinak gondoltatok, valóra vált. Nyissátok ki szeméteket és lássátok tisztán helyzeteteket. Füleitekbe hangosan kiáltjuk, hogy ha az elért eredményt megtartani akarjátok, úgy védekezzetek. Hogyan? Szervezke déssel. Hígyjétek el, hogy bármily nehéz is volt a harczból vívmányt elérni, sokkal sőt százszorta nehezebb lesz ezt megtartani. Látátok munkaadóink furfangos judás ígéreteit míg harczba voltunk, hogy várunkat a szervezethez szétrombolják. Olvastátok a sok gyanúsítást, rágalmozást, melylyel az előharczosaitokat folyton és folyton traktálták, csak azért, hogy harczunkat gyöngítsék ellensúlyozák. Olvastátok a napi sajtó förmedvényeit, ha igen, úgy láthattátok, hogy igazunkat „cálváriára“ akarták feszíteni. Nem volt más mellettünk mint a „természet“. Borús idő volt harczunk kezdetén, napsugár melengített bennünket harczunk hevében, az ég könyei öntözték meg harczunk befejeztét.

Szaktársaim tanuljunk és szervezkedjünk.

Zalai János

A budapesti egyenruhaszállítási szabó kisiparosok és munkások bérczárata. Márczius 22-én este 8 órakor tartották az egyenruhaszállító szabó kisiparosok és munkások nyilvános gyűlésüket, melyen elnökké Bálint Menyhértet, jegyzővé Kiss István szaktársakat választották meg. Bálint elnök üdvözlő a nagyszámú megjelent szaktársakat jelzi, hogy a gyűlés fontossága megkívánja a komoly és higgadt tanácskozást evégből kéri a szaktársakat, hogy aki a napirendhez szólni kíván, je-

lentkezzen a jegyzőnél. A gyűlést megnyitja **Ullmann** szaktárs ecseteli az egyenruhaszállítási kisiparosok nyomorúságos gazdasági helyzetét melybe a őket piszkos concurrencziája sodorja, erélyes szavakkal utasítja vissza azon vádat, mellyel mindannyiszor találkozunk valahányszor strájkokról van szó vagyis hogy strájkvezérek bujtogatják fel, úgy a munkást mint a kisiparost. Nincs más bujtogató ugymond szaktársaim. mint az a határt nem ismerő kapzsiság, melylyel a vállalkozók egymásra licitálnak. Nem e tapasztaltuk csak a legközelebbi multban is, hogy egy egyenruházati cég 26000 koronával olcsóbban pályázott a posta és távirda munkákra mint a másik cégek és addig míg az államnak ezen összeget megtakarították, rajtuk munkás és kisiparoson akarják ezt kipréselni. Nem e égbekiáltó lelkiismeretlenség ez, ahelyett, hogy a mindennap tapasztalt drágasággal a mi munkaeurk is fokozódik inkább napról napra visszafeljöldünk. Ezen türehtlen állapoton nem segíthet más csak egyedül szervezethezünk. Ez az az egyedüli hatalom, mely bennünket megóv az elzülléstől. Hisz láthatták a szaktársaim, hogy mi nem akarunk strájkolni, nem az a mi ellemünk hanem a munkálkodás, de ha átirátunkra melybe néhány fillérrel munkadíjunk javittását kértük, nem válaszoltak, előlünk rideglen elzárkóztak, mi nem tehetünk mást, mint letesszük a tüt és gyűszűt, hadd varrjon más. Ullmann szaktárs szavát lelkesült éljenzés kísérte és egyhangulag kijelentették az egyenruhaszállítási szabókisiparosok és munkások, hogy míg követelések teljesítve, nem lesz nem dolgoznak.

Több felszólaló nem volt az árszabálybizottság megválasztása után Bálint szaktárs felhívta a munkások és kisiparosokat kintartásra és az ülést bezárta.

Mint lapunk zártakor értesülünk

néhány cégéltulajdonos, köztük elsőben a budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezete megadta az egyenruhaszállítási szabókisiparosok követelését, ugyszintén a szállítási szabó kisiparosok is megadták a munkásaik követelését napi 11 órai munkaidőt és május 1-sejének megünneplését.

A budapesti férfiruhakészítő ipartestület 1904. év Február 22-én tartott évi rendes tisztújító közgyűlésen az előjáróságba következő tagok választottak meg.

Elnökké: Cserna Lajos, Helyettes elnökké: Beckmann Jakab és Varga Ignác, Pénztárnokká: Stempien Lajos. Előjárósági rendes tagokká: Adler Lipót, Armian Miklós, Balog Lajos, Baumann Lajos, Balog József, Csuha András, Czeizer Sándor, Czivich Jakab, Deutsch Jakab, Drozd János, Dobzai János, Fischer F. Lajos, Feuerstein Emanuel, Ferenczy Gyula, Gräf János, Gyökér Imre, Hadl Zsigmond, Hanitz Márton, Kiss Árpád, Klein Lipót, Koller Ferencz, Lukovits Károly, Neufeld Samu, Nagy Sándor, Novák Péter, Neuvirth Samu, Matis Sándor, Manczuska Péter, Orth Fülöp, Pötz Mátyás, Petrusz Manó Ráad László, Rosenblüth József, Rubas János, Stern Samu, Spitz Lajos, Stern Jakab, Samu István, Szabó Dániel, Steiner Gábor, Steiner József, Szemző János, Taub Adolf, Tokár, Ferencz, Weinberger Samu, Weisz Salamon, Wiegand Mihály, Előjárósági póttagokká: Ackerman Izrael, Blömenschutz Pál, Frei János, Komarik István, Hegedüs Imre, Kohari Pál, Kaufer Rezső, Mezei Imre, Reich Lőrincz, Rózsaviz Ábrahám, Roth József, Szabó Simon, Számvizsgáló bizottsági tagokká: Krausz Adolf, Klein Ignác, Koch Arthur, Macher László, Tereczki Márton.

A budapesti nőiruhakészítő segédek tánczárati ünnepélye.

Márczius 26-án tartatta a budapesti nőiruhakészítő segédek köre tánczárati ünnepélyét, melyen Bédi Imre a «kör» táncziskolájának vezetője vizsgáztatta le tanítványait. A mulatságon, melyet a protesztáns ifjak helyiségében tartottak igen szép számu vendégkoszoru volt jelen, kik nagy élvezettel szemlelték a különféle tánczproduktiókat, melyeket Bédi Imre dicséretes buzgalommal

tanított. A mulatság melyen 70 pár táncozta az első négyest a leglelkesebb kedélyhangulatban kivilágos kiviradtig tartott.

A nagykorúság. Az új polgári törvénykönyv tervezetében föltöbb fontos és nagy horderejű újítás foglalattik. A nagykorúság idejére vonatkozik ez a reform, a melyet a most fenálló törvény a férfi életének 24-ik esztendejére állapít meg. Ehelyett a jövőben a 21-ik élet betöltött ifjut, a törvény előtt jogainak egész körére nézve, teljes korúnak fogják tekinteni; épp úgy csinálhat tehát adósságokat, épp úgy nőstülhet, köthet szerződéseket, saját felelősségére minden apai vagy gyámi jóváhagyás és ellenőrzés nélkül, mint az államnak 40—50 esztendő, tarfejű és rokkánó inu polgárai.

Ez az intézkedés — amely egyébiránt a legtöbb európai államban éppen ehhez a korhatárhoz van szabva — feltétlenül helyeselhető. — A közmondás nagyon azt tartja, hogy a svábnak csak 40 esztendő korában nő be a fejelgya; ám ezt a közmondás is csak a svábokra vonatkoztatja. És elvégre, ha a princeg egy országot gyámok és régensek nélkül kormányozhatnak: miért ne lehetne nagykoru és közrendű fiatal ember 21 éves korában amikor már tul van az első szerelem rózsaszínü korszakán?

Az élet kemény küzdelmei ma korán érlelik a férfit és igen sok 23 éves ember, komolyság, férfiság, az elhatározások mérlegelni tudása szempontjából tultesz akárhány negyvenesen; azonfelül foglalkozása is lehet olyan, amely a kiskorúság fogalmával nem fér össze. —

Nem humoros hatása — e például, ha a huszonhárom esztendő, diplomás orvos, a akinek az állam megadja a jogot, hogy a legbecsesebb érték az egészség dolgában sáfárroké, saját magánügyeiben ha intézkedhessék, korlátok nélkül?

A szerelem és házasság ügyeiben megéppen megokolatlan az akarat szabad érvényesítésének ily meszire való kitolása. A reform tehát egy egészségtelen konzervatizmusnak vet véget és a polgári élet sok vonatkozásában lehet üdvös hatása.

Nyilvános nyugtázás. A nőiszabósegédek körének 1904. Márczius 26-án tartott tánczárati ünnepén felülfizetni szivesek voltak: Major István 4 k. Eck Floris 2 k. Taisz Dániel 2 k. Holczer Simon 3 k. Rattkai József 3 k. Sterk Lajos 5 k. Steiner István 1 k. 20 f. Grtskovnyák János 1 k. Kovács József 1 k. Abramovits Adolf 4 k. Batai Jánosné 1 k. Kocsis László 10 k. Koros Sándor 2 k. Gallusz Samu 4 k. Szarvas Sándor 1 k. N. N. 1 k. Lerer Adolf 5 k. Mihálitsek Frigyes 4 k. Kövér József 4 k. Ungár Lipót 4 k. Csabány Antal 5 k. Grünbaum Mór 2 k. Bédi József 4 k. Obrankovits J. 1 k. 20 f. A nemesszüvi felülfizetőknek hálás köszönetét nyilváníti **a rendezőség.**

Utólagos nyugtázás
A budai szabómunkások és kisiparosok által a Szabó Hírlap alapja javára rendezett táncmulatságra még következő felülfizetések folytak be. budapesti férfiruha készítő ipartestület 10 K. budapesti női ruhakészítő iparosok köre 5 K. Bodó Adolf kávé 5 K. a szives felülfizetést hálásan nyugtazza ezton **a Rendezéség.**

A bpesti szabómunkások és kisiparosok találkozó helye

KÖVÉR JÓZSEF

VENDÉGLŐJE ÉS

KERTHELYISÉGE

Fedet tekepálya

Budapest,

VIII., Szentkirályi-utca 4 szám

Izléses ételek,
kifogástalan italok,
pontos kiszolgálás.

A budapesti Egyenruhaszabók köre és találkozó helye.

A bpesti női szabósegédek köre és találkozó helye

Házfelügyelői takarékos és hitel-szövetkezete.

FIGYELEM KATONASZABÓK!

A budapesti egyenruhakészítő köre legutóbb tartott választmányi ülése elhatározta, hogy 1904 márczius 15-től április 15-ig a beiratkozási díjat felfüggeszti. Felhívjuk ezton katonaszabó szaktársaink figyelmét.

REICHER ISTVÁN

BUDAPEST,

II., Tölgyfa-utca 19. Margit hid közelében
II., Zsigmond-utca 20. Iskola-vám-u. sarok

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy

festő- és tisztító-intézetemben

mindennemű uri- és női ruhák, továbbá selyem, bársony, plüsch, csipkék, tüll crépe de chine, keztük, szörme, szőnyegek valamint szövetek vegyeszeti uton bármely folttól tisztítatnak és teljesen felújítatnak. Ruhá- neműek fejtelten állapotban legszebben festetnek. Butorokon levő foltok a lakásban tisztítatnak és javítatnak.

Uri ruhák tisztítatnak, javítatnak, valamint gyászruhák 24 óra alatt festetnek. Hasonló vállalkozók előnyben részesülnek.

**ELSŐ MAGYAR
JAQUARD SZÖVŐGYÁR**
Budapest,
IX., Gyep-utca 39. szám

Selyem-mellények, kabát- és nadragczimek legszebb kivitelben készíttetnek.

Tulajdonos: **Schwarz Lajos**

Raktár: Budapest, IV., Deák-Ferencz-utca 15. — Brünn, — Jesuitengasse No. 4.

BARBER FRIGYES

BEL ÉS KÜLFÖLDI

**BÉLÉSÁRUK ÉS SZABÓKELLÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA**

BUDAPEST,

V. KER., ERZSÉBET-TÉR 13. SZÁM.

ALTSTÄDTER J. L. Hatós. eng. elhelyezési irodája
férfi és női szabások, elárásítók
és napszabók részére valamint
szabász tanítás a legújabb mód
szerint.

Budapest, Sziz-utca 24., II. em. 9.

Minden vasár- és ünnepnapokon hangverseny.

STEINHÜBL JENŐNE

a „régii sörcsizmához”

vendéglője és kerthelyisége

— BUDÁN —

II. ker., Fő-utca 74 szám.

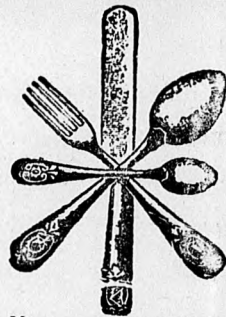
Kitünő ételek o o o o o
o o o tisztán kezelt borok
frissen csapolt sör o o o
o o figyelmes kiszolgálás.A tekepálya társaságok által
elfoglalható.

Minden pénteken halászlé.

Szabók találkozó helye

Fedett tekepálya.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét
tulhatalmazott raktárból világhírű s ki-
világosságukért általánosan kedvelt **mexikói
ezüst árú**imat és pedig:6 darab mexikói ezüst asztali kés
6 „ „ „ evővillát
6 „ „ „ evőkanalat
12 „ „ „ kávéskanalat
6 „ „ kiváló deszertkés
6 „ „ deszertvillát
1 „ „ mexikói ezüst levesmer. kan.
1 „ „ tejmerítő
2 „ „ mexikói szál. aszt. gyertyat.**46 DRB** összesen
6 FRT. 50 KR. csak

Mind a megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Sztéküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétel történik az európai raktárból.

SCHEFFER D. SÁNDOR
Budapest VIII., Bezerédi-utca 3 sz.**MALIK ZSIGMOND**

KEREKPÁR-KÉSZÍTŐ

és JAVÍTÓ-GYÁRA

BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 2.

Elfogad megrendelések a legjobb angol anyagból készült

KERÉKPÁROKRA

2 évi jótállás mellett.

Legegyszerűbb kezelési automobilonkra

(motorkocsik) zománcozások, nikkelezések, valamint minden e szakmába vágó munkák a ledolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

➔ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➔

Kerékpárok raktáron.**Fogműterem
Biach J. Oszkár**

VII., Csömöri-ut 25. sz. II. em.

Készítek fogakat és fogsorokat, arany, celluloid és kautschuk szájpaddalással, azonkívül

TELJESEN SZÁJPADLÁS NÉLKÜLfogonkint **2 korona** árban és feljebb.

Kívánatra házhoz és vidékre is megyek.

5 ÉVI JÓTÁLLÁS.**RÉSZLETFIZETÉSRE IS.**

Található: reggel 8-tól este 6-ig

vasár- és ünnepnapokon is.**!! MEGJELENT !!**

A szabász művészet

egujabb fejlődés című magán tanulási magyar tankönyv mely e szakban a legnagyobb 350 oldalal és 310 ábrával, ára 5 frt. kötve 6 frt. E szakkönyv csakis férfi- és női szabók részére ajánlható. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett a szerzőnél.

MEHR SÁMUEL

okl. műszabász-tanító.

Ferde test minta a megjelenő könyvből.

Budapest, VII., Kazinczy-utca 36/N.

Levélbe i megkeresésekhez válasz helyeg csatolandó.

Tanítványokat elfogadok.

Fehérmű szabászatnak ára 1 korona.